

Előfizetési árak helyben:

Egy évre	14 korona.
Fél évre	7 korona.
Negyed évre	3.60 fillér.
Egy óra	1.20 fillér.

Vidéken:

Egy évre	18 korona.
Fél évre	9 korona.
Negyed évre	4.50 fillér.
Egy óra	1.50 fillér.

Egyes szám ára 4 fillér.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:
Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.
A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o
TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

A közönséghez.

A mai nappal a „NAPLO“ átalakításon megy át. Nem reggel, hanem délután jelenik meg. Ez az átalakulás azonban csak külső változást jelent, de a lap szellemében, irányában és tartalmában nem hagy nyomot. Ezzel is a közönségnek akarunk szolgálatot tenni, mert célunk megtalálni az eddig tapasztalt érdeklődést és kiérdemelni azt a jövőben is.

Fokozott buzgalommal igyekszünk azon, hogy a közönségnek olcsó, jó és megbízható lapot nyújtsunk.

Lapunk ezután is az eddigi terjedelemben jelenik meg. Előfizetési árakat leszállítottuk. És pedig

egy szám ára 4 fillér lesz.

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	14 Kor.
Egy félévre	7 „
Egy negyed évre	3.60 „
Egy óra	1.20 „

Vidéken:

Egész évre	18 Kor.
Félévre	9 „
Egy negyed évre	4.50 „
Egy óra	1.50 „

Rovataink az eddigiek maradnak, de a távirati tudósításaink még az eddiginél is gazdagabb lesz és az országos és külföldi eseményekről részletességgel még azon a napon fogunk tudósítani, különös figyelemmel leszünk a vidéki életre, melynek minden nevezetesebb mozzanatáról lehető hiven és gyorsan számolunk be.

Szerkesztőségünk jelentékeny új erővel gyarapodott s hiszszük, hogy olvasóink minden méltányos igényét ki jogjuk elégíthetni.

E két hitben egy erdélyi lap hivatásának teljes tudatában, a kötelességteljesítés komoly elhatározásával kérjük a közönséget, hogy az áprilisi évnegyed küszöbén lapunkat támogassa.

A
NAPLÓ

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az ifjuság Kossuth-ünnepé.

Kolozsvár, márc. 27.

Nagy és fényes ünnepséget rendezett tegnap a magyar főiskolai ifjuság abból az alkalmából, hogy a főiskolai ifjuság Kossuth-serlege országos vándorútjában tegnap a kolozsvári ifjuságnak adatott át, mely egy esztendeig őrizni, azután pedig tovább adni lesz hivatva a Kossuth-kultusz szimbolusát, a Kossuth-serleget.

A bujdosó pohár a barátság jelképe. Az a serleg, melyből tegnap az egész magyar ifjuság küldöttei rendre ittak, körútjában fonja össze egy serlegbe a magyar ifjuságot és a barátság a kölcsönös megbecsülés, az eszmék közössége tartja össze a magyar ifjuságot.

De az a serleg nemcsak serleg, hanem Kossuth-serleg is, a melyre felesküdt tegnap a magyar ifjuság, a jövőben magyar nemzet. Legyen a bujdosó Kossuth-serleg mindörökké testet nyert kifejezője annak, hogy a magyar ifjuság egy és egy marad a szabadság utáni vágyban, hű marad Kossuth szelleméhez. Hogy is mondta a debreceni ifjak lelkes követe a magyar ifjuság szíve utolsó dobbanásáig, törhetetlen hive s lelkes harcosa lesz a magasztos és szent eszméknek és igeretét, ha kell tettekkel a munka mezején, ha kell karddal a harcok hevében.

Az ifju csak a debreceni főiskola nevében beszélt, de az egész ifjuság éljenzése mondta reá az áment. Az egész ifjuság tett tegnap fogadalmat, ha nem is olyan szabatosan, mint a debreceniek követe, de hogy másképpen egyik sem értette, abban nem lehet kétekedni.

Mert jöhet idő, hogy nem szónokokra lesz szükség csupán, nem fehér asztalnál és serleggel kezünkben kell Kossuthhoz hiveknek mutatkoznunk, hanem karddal a harc mezején, aki akkor szegi meg fogadalmát, abban válják méreggá az a korty, melyet Kossuth megszentelt serlegéből ivott.

A tegnapi ünnepség főmomentuma a Kossuth serleg átadása volt, melyhez azonban szép keretet teremtettek. Az ünnepi hangulat már

előző napon, szombaton is erős volt, az érkező vendégek, a fogadások alkalmából egy-egy kivilágított ablak és kitzűzött lobogó jel képezte azonban még csak az ünnep előestéjét.

Tegnap reggel azonban már valósággal ünnepi díszítést öltött a város. A házak ormán számtalan nemzeti lobogó, az utcákon tengernyi nép, valamennyi ünnepi ruhában, legtöbbször hazafias jelvényekkel. — Mindenütt fiatal eleven arcok, a vidéki főiskolák kiküldöttei sürögnek-forognak, készülnek az ünnepélyre. Az utcán egy-egy képviselőt fölismer a közönség, lelkesen megéje-nezik — ez az utca képe.

Képviselők! Az ifjuság az ünnepély országos jellegét azzal akarta dokumentálni, hogy a képviselőház számos tagját meghívta. Igéretet igen sokat kaptak is, a hogy mégis nagyobb számban nem jelentek meg, ennek több oka van. Kossuth Ferenc sajnos még mindig betegeskedik és orvosa egyenesen megtiltotta neki az utazást, a képviselők egy nagy része, az az ellenzéki pártok vezérő-bizottságának tagjait, a politikai események fontossága kényszerítette, hogy ott maradjon, a hol a megoldás létesítésénél esetleg szerep várhat reá. Még talán a meghívások körül nem jártak el az ifjak elég szakavatottsággal különben legalább az erdélyi képviselők jöttek volna el nagyobb számmal. Itt talán megboszulta magát az a körülmény, hogy igen nagyot akartak markolni és csak a legkimagaslóbb emberek meghívására fektettek nagyobb súlyt és különösen az erdélyi képviselők megnyerésére nem fordították a kellő figyelmet.

Az ünnepély így is lélekemelő és magasztos volt. A képviselők, a kik eljöttek, hegy az ifjakkal ünnepeljenek, nagy lelkesedéssel és páratlan buzgalommal vették ki részüket a hazafias munkából, azok a tartalmas és lelkes szónoklatok, melyek a megjelent képviselők ajkáról elhangzottak, a tegnapi ünnepélyt mégis nagy jelentőségű ünnepélyvé avatták.

A megjelent képviselők névsora a köve kezű: Papp Elek, Bedőházy János, Pisztori Mór dr., Hock János, Kubik Béla, Kelemen Samu, Dé-sy Zoltán, Vertán Endre, Fábry Károly, dr. Zakariás János, dr. Szász Zsombor, Udvari Ferenc és Nyáry Béla.

Marosvásárhelyről Bedőházy János országgyűlési képviselő vezetése alatt a következők jelentek

meg: Bedő Sándor kir. törvényszéki elnök, Petri Zsigmond és Gáspár Gyula marosvásárhelyi függetlenségi párt elnökei, Roth Károly és mások.

Nagy-Enyedről Fogarasi Albert, a Bethlen kollegium rektora, a függetlenségi párt elnökének vezetése alatt érkeztek a következő kiküldöttek: Fogarasi Béla főgymnasiun-i igazgató, a nagyenyedi Kossuth asztaltársaság elnöke, Farnos Dezső tanár, Tunyogi János ev. ref. lelkész, Asztalos Kálmán ügyvéd, Kovács Dezső ügyvédjelölt, Tángel József és Vajna Miklós kereskedők és még sok vidéki vendég.

Villásreggeli.

Tegnap reggel az egyetemi ifjuság a Menza Akadémián vendéglátta a Kolozsvárra érkezett képviselőket, az egyetem tanárait és a vidéki főiskolák kiküldötteit. Az ifjuságon kívül a villásreggeli megjelentek dr. Kiss Mór az egyetem rektora, dr. Apáthy István prorektor és dr. Posta Béla egyetemi tanár, Papp Elek, Dé-sy Zoltán, dr. Zakariás János, dr. Szász Zsombor, dr. Fábry Károly, Nyáry Béla országgyűlési képviselők, Kecskeméthy István theologiai tanár, Fogarassy Albert és Farnos Elek a Nagyenyedről érkezett küldöttség tagjai.

A villásreggeli a házigazdai tisztet dr. Pisztori Mórné, dr. Apáthy Istvánné, dr. Fabinyi Rudolfiné, dr. Posta Béláné, Missich Árpádné, Vásárhelyi Józsefné teljesítették.

Az izletes villásreggeli befejeztekor Kovács Jenő elnök megköszönte a vendégeknek a szíves megjelenést és jóakaratu figyelmükbe ajánlta e jótékony intézményt.

A vendégek ezután megtekintették a Menza nagyszabásu konyháját és bucsut véve a szíves házi-asszonyoktól a Vigadóba indultak a matinéra.

A matiné.

A Redout terme nemzeti színű drapériákkal és lobogókkal gazdagon volt díszítve, az emelvény fölött Kossuth Lajos képe függött. A terem már a kora délelőtti órákban zsufolva volt úgy, hogy nyugodtan ki lehetett volna függeszteni a „Megtelt“ táblát. Ünnepi hangulat uralkodott a közönségen, melyen igen sok szép hölgy volt jelen. A város notabilitása . . . erre azt a régi jó mondást alkalmazhatjuk, hogy „igen sokakat láttunk, a kiket nem láttunk.“

Az ünnepélyt a Himnusz nyitotta meg, melyet a közönség állva hallgatott meg.

Ezután Bocskor Árpád adott elő tárogatón egy pár szép kuruc nótát, cigányzene kísérettel.

A tarogató hangjainak elhangzása után lassu méltóságteljes léptekkel közeledett az emelvényre. Hock János országgyűlési képviselő, az Uj-párt kitünő tagja és általános figyelem közepette mondotta el ünnepi szónoklatát. Rövid időközben harmadszor jelenik meg közöttünk ez a kiváló szónok. Két évvel ezelőtt Rákóczi emlékére rendezett az ifjuság ünnepélyt, a szabad ég alatt, a Mátyás szobor előtt mondta el ekkor Hock János beszédét, messze elhangzott a szónok páratlan organuma és mindenütt lelkesedést váltott ki. Nem régen a választási küzdelem közepette járt nálunk Hock János és eljött velünk külvárosi polgártársaink egyik gyűlésére, a kőkerutcai iskola épületbe és ott lekesítette és buzdította kitartásra a választókat. Hogy milyen sikerrel azt megmutatták a választások. Szóval két ízben beszélt nálunk, mind a kétszer óriási hatással, de a tegnapi szónoklata az felülmúlt minden várakozást. A szóvirágok, a képek, az ötletek, szónoki nemes páthosz bámulatba ejtették a hallgatóságot és a szónok magával ragadta a közönséget, mely tombolt az extázisban.

A tomboló lelkesedés elmúltával Tóvölgyi Margit, a kolozsvári nemzeti színház kiváló művésznője szavalta el Ábrányi Emil „Kossuth apánk” című gyönyörű költeményét. Tóvölgyi Margit szavalaról nem igen van mit mondanunk Iseri őt a kolozsvári közönség, hiszen a klasszikus színművészetnek, a fiatalabb generáció sorában nálánál nincs is hivatottabb képviselője, Tóvölgyi Margit szavalaria után Székely Gyula énekelt el igen szépen egy pár Kossuth-dalt.

A megállapított műsor következő pontja, *Barabás* Béla ünnepi beszéde lett volna, de már az ünnepély reggelén az ifjuság körében elterjedt a hír, hogy Barabás Béla nem jött le. Az ifjuság körében nagy volt a lehangoltság mignem aztán a rendezőségnek egy mentő gondolata támadt és fölkérték Kelemen Samu dr. a szatmári kerület országgyűlési képviselőjét, hogy mondjon ő ünnepi beszédet. Kelemen Samu engedett az ifjuság óhajának és azonnal el is ment az ünnepély színhelyére a hol megtartotta nagyszabású beszédét.

Kelemen Samu dr. a képviselőház új tagjai közül egyike azoknak, a kik széles látókörűnél nagy tudásuknál kiváló szónoki képességeiknél fogva valósággal törvényhozói munkára vannak hivatva. Kelemen Samu már régtől fogva disze a magyar ügyvédi karnak, hatalmas védőbeszédei gyűjtemények anyagát képezik, az országos ügyvédi gyűlésen tartott beszédei, mindig a magyar ügyvédi kar tekintélyét emelték. Hirlapi cikkei, melyek most képviselővé választása óta nagyon sűrűn jelennek meg nagy politikai tudásra vallanak.

Tegnapi beszéde azonban a szónoklatnak, a mély gondolkodásnak, a közhelyek és bánálítások teljes mellőzésével a rethorika igazi, ékes fegyvereivel aratott fényes diadala volt. Valósággal nehéz volt követni a szónokot, annyira új és eredeti volt minden gondolata és gondolatokat támasztott minden szava.

Kelemen Samu dr. beszédjét itt adjuk egész terjedelemben:

Kelemen Samu beszéde.

Magyarok!

Tizenegy esztendő tünt el azóta, hogy sötét éjszakán hirtelen óriás fény lobbant fel.

Mintha a földgolyónak valamenynyí fátyla összefogott volna, hogy örökre elűzze a sötétséget, mely halotti leplet ránkborítani készült. Azután minden csillag lehullott az égről... sötét lett.

És a földnek valamenyí zugából, mintha panaszos hangok törtek volna elő, egy nemzetnek jelszavát verve vissza, egy világnak vesztesége fölött.

És országoknak határkövei ledőltek, birodalmaknak megyéi összefolytak a gyászunk egységében.

Haza hoztuk. Kihűlt tetemeit leeresztettük a hideg földbe, ám soha ki nem hűlő lelkét a nemzet lelke temette a magáéba.

Esztendőnként azóta sokszor megújulnak a sebeink; esztendőnként sokszor, haj de nem elégszer, föltámad és megújul lelkünkben az ő képe. Hegeszi a mi sebeinket, türelmetlenkedőket, kitartásra buzdítja a lankadókat, harcra a csüggnőket, harcra a mely nem szűnik meg, a míg jogtalanság ulti diadalt a jogon és ármány fojtogatja az igazságot.

A teste meghalt és ő mégsem mult el és nem is fog elmúlni soha. Csak velünk magyarokkal együtt.

Ha majd népiertő csatában talán kiirtanak minket, az utolsóközülük, a hirmondó is, ajkán az ő nevével fog holtra váltani összeroskadni. — Akkor elmúlik, vége.

Vagy talán ha elpuhultan, önmagunkról elfeledkezve beolvadnánk majd idegen nemzetbe? Akkor is vége. De akkor elmúltunk mi is, mert nem lesz már magyar a magyar.

Megirta egyik levelében:

„En már régen nem élek, meghaltam 1867-ben. De ha meghalok, föltámadok siromban és a nevem akkor nagyobb hatalom lesz, mint valaha.”

Igy van, így lesz.

Más nemzetnek is vannak nagy emberei. Nekünk is adott a Gondviselés jeles férfiakat, nemzeti hősöket, a kik küzdések közepette megmutatták a harcok útját, harcokból a béke ösvényét.

Az életpályát, melyet megfutottak, vércsöppeknek a nyomai jelzik. Vér, mely a küzdelem okozta sebből bugygyan elő, és vér, a mely a szívnek keservéből fakad, egy nemzet elnyomatásának és szenvedésének láttára.

Büszkék vagyunk rájuk, kik lelkünk minden kincsét nemzetük között osztották szét és ünnepeljük őket, mint a haza nagy fiait.

Am Kossuth Lajos nem fia a hazánknak, hanem edes apja.

Hozzá alázatos fiúi szívvél járunk, mint gyermek az edes atyjához, kinek létét köszönheti. Mert e nemzetnek újjászületése az ő élete működéséből sarjadt.

Éltünk közel ezer esztendeig. Vitézek a harcban, egyetlenség a bé-

kében. Ázsiából szakadtunk ide Európába és maradtunk egy darab Ázsia Európában. Csodálatosnak látszik, hogy a kibén a magyar szellem öltött testet, a legmagyarabb magyar: a legeurópaibb magyar is. Ő tartja fenn e nemzetnek magyarságát, de egyszersmind beleoltja az európai felfogást, gondolkodást, műveltséget, jogérzetet és szabadságot. Hozzánk behozza Európát, minket pedig kiemel elhagyatottságunkból és bevezet az európai államok sorába.

Mi volt Magyarország Kossuth előtt?

Ország alkotmány nélkül, állam nemzet nélkül, nép jogok nélkül, lakosság szabadság nélkül. Ebben az Istenáldotta országban, önön hazájában, a magyar nép millióinak nem volt sem joguk, sem akaratuk, legföllebb vágyuk és sóhajuk.

A gondolatnak nem volt szárnya, mert békókat rakott rá a hatalom. Nemzet nem volt, mert a lakosság rendekre volt oszolva; elenyészően kis része a jogok sáncain belül, — nagy tömege kívül a falakon, jobbagyi szolgáltatásokban görnyedve, terheltlen kötelességekkel, de megfosztva a jogoktól, a melyek a polgárt, az embert egyaránt megilletik.

Fegyvereink idegen kézben és idegen kéz zsebünkben. Már pedig ő mondá: „A kinek keze egy nemzet zsebében és a kinek kezében egy nemzet fegyvere, az ezzel a nemzettel rendelkezik...”

Kossuth Lajos hát megteremti a magyar nemzetet. Ledönti az osztályuralom korlátait, felszabadítja a jobbagyokat, megosztja a teherviselést, egyenlővé tesz minden honpolgárt.

Majd politikailag szervezi a nemzetet. Megalkotja az Ausztriától független, a magyar nemzetnek felelős miniszteriumot, megteremti a magyar parlamentet, hogy fegyvereinknek mi parancsoljuk, pénzünkkel mi rendelkezünk, törvénybe iktatja Erdélynek egyesítését az anyaországgal, — mert csak egységben van az erő és megteremti az — Uj Magyarországot.

Feladatoknak csak egyike is elég egy emberöltő munkásságának és ő egymaga végzi az általakítást ezen óriásnak vaó óriás munkáját. Egy országot hódít meg az új kor eszméinek és a népnek millióit szabadítja föl, sok évszázad elfogultságának lidércnyomásától.

... Mi maradt meg abból, amit ő teremtett s mit adtunk föl belőle; mit alkottunk az ő eszméinek nyomán és mit alkudtunk el azokból, arról ne vitázzunk a mai napon.

Az bizonyos, hogy a mit építettünk, annak alapját ő rakta le; mivel építettünk, annak gránitköveit ő vajtá és törte ki és ő hordta össze. Nehány rövid évnek munkája az alkotás, a melyet végzett és mégis évezredekre szól, — a mint egy évszázadot töltött be, nem szűnt meg a századdal, hanem átvitte őt — az örökkévalóságba...

A teremtésnek nagy munkája nem meríti ki Kossuth erejét. Távol tengeren túlról még megkísérli újból felepíteni hazájának rombadólt függetlenségét. Majd mikor a nemzet rá lép az alkuvás terére, kívül marad hona határain, mint az örök fájdalomnak szobra és mint elő tiltakozás a jogelmondás ellen.

Lemond a haza edes levegőjéről, le a földről mely drága nekünk, mikor nem is dusan termő, mert verejtékünk és vérünk áztatta és mert — magyar. Mindenről lemond, a mit a haza és az otthon nyújthat és mint magános világító torony messze láthatóan mutatja az

örök igazság útját: hogy nekünk mindenünkről le kell mondanunk nemzetünkért, de a nemzetnek soha sem szabad lemondani önmagáról.

Már csak messze idegenből nézi a felhők játékát; messze idegenből írja hozzánk leveleit, tanácsot bátorítást vigaszt nyújtva nekünk ő a vigasztalan.

Magyar kérdés soha sem lesz a történelem előtt írja, ha ezt maga a nemzet lehetetlennek tartja és a jogfeladás, melyet egy boldogtalan pillanatban nyakába háritott, oly bevégzett ténynek tekintti, melyről a jogalapjára visszatéríteni lehetlenség.

Hát én azt mondom a kicsinyhitűeknek. A nemzetek religiójában a függetlenség a Szent-lélek, mely elevenít. Meg vagyon írva, hogy minden más bűn megbocsáttatik, de ez az egy nem. Ennek a büntetése — nemzeti elkarhozás.

*

Barátaim! Kossuth Lajos ünnepi serlegét avatjuk föl ma este. Az ő lelkét szürsöljük szomjazó lélekek ma egész nap. Nagy alakod emlékezés a multa, de bátorítás a jövő küzdelmére is.

Csüggedéssel kétségek óráiban Te rád vetjük tekintetünket, bizalommal, szeretettel, mert ugy-e Te nem tartasz haragot velünk, nemzeted fiaival.

Látsz-e vajjon minket, a mint szent hevület tüzeiben összeforrva borulunk le emléked előtt. Hallod-e esdeklő szózatunkat és — eljössz-e majd akkor, amikor hívunk.

És ha jössz, ugy szállsz-e le közénk, mint langyos tavaszi eső, a melynek hullása nyomán kivirul a róna és kalászba szökken a mag?

Vagy ugy csapsz e le közénk, mint zugó fergeteg, mely elsőpör utjából minden hazug akadályt és száguldása nyomán megüszdul a lég.

Kossuth Lajos! Üzensz e te még minekünk valaha?

Szellő ha hozza a te szavadat, akármiyen halkan suttogja is, a mi szívünk meg fogja azt hallani; szélvész ha zugja ég zengése, föld moraja között, a mi lelkünk meg fogja azt érteni.

Sirok domborulnak még szert: az országban és e sirokban eltemetve a nemzetnek egy-egy vágya, reménye, közszabadságunknak előfája, nemzeti államunknak még fejletlen csemetéje.

Am a dermedt sirok mintha mozdulnának, temetők csöndjébe mintha új élet költözne.

Örtüzet gyújtunk e szent sirok fölött és vájuk lángját folyton élesztve, várjuk a Te föltámadásodat.

És megacélozzunk elménket a Te tanításoddal és megvilágosítjuk lelkünket a Te gondolatidnak fényével, hogy testvéri szeretetben és együttérzésben, a békés munkának és céltudatos törekvésnek fegyvereivel küzdjük ki azt, hogy szabad hazában szabad és boldog legyen a magyar.

Ámna kell váljék ez a láng olt-hatalan tüzzé, gyuladjon tüztingerré, mely a szívünkbe odaömlik az agyvelünkbe, az agyunkból le a karunkba, hogy a balsors csapásai alatt acéllá keményedjék minden izma és ha akad ellenség, aki nyiltan szembeszáll velünk, vagy bitang, aki orvul támadja meg e nemzet életét vagy becsületét, tanítsuk meg erre a pár szóra: „Ne bántsd a magyart!”

Halld meg hát a mi fogalmunkat, hogy békében és harcban, békével vagy harccal megvédjük a

Te alkotásodat. Halld meg ezt a mi üzenetünket és: „Ne sirj, ne sirj Kossuth Kajos.”

Te egykor azzal bucsuztál a hazai földtől: a viszont nem látásra édes anyam! Magyar ifjúság! üzenjük Neki vissza: A viszontlátásra édes apánk! . . .

A nagy bravúrral előadott szónoklat után Bakcsy Zoltán, Bíró Sándor P. Jánossy Béla és Székelyhidny Ferenc adták elő Szentpály Gyula énekkvartettjét. A szabadságharc dalaiból készült kvartett a négy ifju énekes rendkívüli izléssel kellemes csengő hangon adta elő. Az énekszám annyira tetszett a közönségnek hogy a végét az ifjak kénytelenek voltak megismételni.

A következő szám Király Béla ev. ref. lelkész szép hegedűszólója volt, mely után az ifjúság szónoka Veress György mondott igen sikerült, talpraesett beszédet. Abrudbányay Ede szavalt még mire a kolozsvári dalkör Bárdos F. B. karnagy vezetése alatt Kuruc nótagyüleget adott elő, mely után Csikai Gyuri zenekara húzta a Kossuth nótát, melynek hangjai közben a közönség eloszlott.

Társas ebéd.

A mátiné után, a közönség Nagy Gábor központi szállodájába ment a hol a vendégek a kolozsvári polgársággal együtt barátságos hangulatban megebédték. Az ebédnek semmi hivatalos színezete nem volt. Beszédnek nem voltak. A közönség azonban még a reduci ünnepély hatása alatt, ünnepi hangulatban volt.

A fáklyásmenet.

Este fél hat órakor az Egyetemkör Kossuth Lajos-utcai helyisége előtt gyülekezett a főiskolai ifjúság. Mintegy háromszáz lobogó fáklya fénye mellett és hangos zeneszó mellett indult meg a kétezer főre rugó tömeg, amelynek tetemes része a polgárság köréből került ki.

A menet képe a következő volt. Elő az Egyetemkör zászlóját vitték, a mely mellett az ifjúság lovas bandériuma haladt, utána a m. á. v. Összhang zenekara következett és a fáklyavivők légiója.

Az ifjúság a fáklyás menettel az ünnepély védnökeit és képviselő vendégeit tisztelte meg.

Csak hat óra felé indult el lassu léptekkel az impozáns menet a Kossuth nótá hangjai mellett. Azután a zenekar rázendített különböző hazafias darabokra és tizes indulókra. Először a Wesselényi-utcán át dr. Kiss Mór egyetemi rektor Erzsébet-uti lakása elé vonultak, ahonnan rövid időzítés után dr. Apáthy István prorektor lakása elé vonultak, a ki a nagy éljenzés közepett megjelent és beszédet intézett az ifjúsághoz:

Ifju barátaim!

Köszönöm azt a megtiszteltetést, a melyben engem is részesítettek. Az utóbbi napok és hónapok eseményei arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar nemzet felébredt lelkiismeretét többé elaltatni nem lehet soha. (Tetszés.) Az önök

lelkesezése az a szent tűz, melyet e fáklyáknál is hatalmasabb lobogással hoztak el mindnyájan a mai szent ünnepélyre. Még egyszer ismétlen, hogy igaz örömmel tölt el mindaz, a mit az utóbbi időben láttam és hallottam. (Ugy van.)

Nem régiben szinte félve és szegyenkezve vallotta be a magyar, hogy magyar ember, de már elkövetkezett azon idő, mikor büszkék vagyunk arra, hogy magyarok lehetünk. Még annak az időnek is el kell következnie, amelyben a legelső magyar ember is büszke lesz magyarságára, aki eleddig nem volt magyar. (Éljenzés, tapsvihar.)

Szívem mélyéből kívánom, hogy az a tűz, mely lelkünkben lobog, el ne aludjék soha, s akkor nemzetünkön még a pokol kapui sem fognak erőt venni. (Hatalmas éljenzés, percekig tartó taps.)

Innen dr. Pisztóri Mór orsz. képviselő a Székely palotában levő lakása elé vonultak, aki ablakában várta az ifjúságot és a viharos éljenzés csillapultával szintén néhány lelkes szóval köszönte meg a megtiszteltetést.

Tisztelt Uraim!

Engedjék meg, hogy csak röviden fejezzem ki hálás köszönetemet megtiszteltetésükért. Szívemből kívánom, hogy az a nemes láng, amely önöket erre a lélekemelő ünnepély megtartására serkentette, szívből ki ne aludjék soha. (Tetszés.) Szolgáljanak egész életükön keresztül a haza és a nemzet javára. Isten éltesse a nemes magyar ifjúságot, Isten éltesse a hazát! (Egetverő éljenzés.)

A zenekar a Rákóczi indulóra zendített s az ifjúság felvonult a New-York szálló elé, meynek erkélyén Pap Elek, Hock János, Kelemen Samu, Kubik Béla, Udvary Ferenc képviselők várták az ifjúságot. Az ifjúság üdvözlétére itt Pap Elek orsz. képv. válaszolt tüz, buzdító beszéddel. Utána harsogó éljen között Hock János lépelt elő levett kalappal gyönyörű beszédet mondott, melynek majdnem mindenik mondatát éljenzés követte. A beszédből a következőket közöljük:

Hazám ifjúsága!

Minden nemzet ereje és nagysága attól függ, minő ifjakat nevel a jövőnek. Az ifjúság a nemzet arculatjának pirossága, mely először szökken elő, ha örül és először sápad el, ha gyalázat éri. Nincs nemzet, melynek olyan oka volna várni szebb jövődöt, mint a magyar nemzetnek. Mi volt a multja: küzdelem és a vértanuságok láncolata. Önök szent örökséget vesznek át a multból, melyet fejleszteni, az uiódoznak leljes épségsen átadni szent kötelességek.

A mai ünnep legalkalmasabb volt arra, hogy szent fogadalmat tegyünk, hogy a multat, a nemzeti ideálokat mindig lelki-szemök előtt tartják s annak dicsőségére, javára munkálkodjanak. Mikor pár évvel ezelött a szent sirnál jártam, láttam, hogy a husvétii lángoknál gyertyát gyújtottak s azt házi tűzhelyökbe vitték. Gyujtsák meg épen így a mai napon önök a hazafiasság égő lángját, vigyék el házaik szentélyé-

be, családjaik közé és ügyeljének, hogy az égő láng soha ki ne aludjon.

Azután még Kelemen Samu, Kubik Béla és Udvary Ferenc képviselők tartottak gyújtó szép beszédek az ifjúsághoz.

Azután az ifjúság felkereste dr. Haller Károly lakását és utközben megjelentek dr. Deák Albertet, végül Szvacsina kéza és Ferenc József unit. püspök lakása előtt tisztelegtek és esti 8 óra után az egyetemi kör előtt kioltották a fáklyákat s a legnagyobb csendben szétoszlottak.

A bankett.

A tegnapi szép ünnepély este a New-York szállóban rendezett 300 teríték bankett fejezte be. A banketten az ifjúságon kívül jelen volt az egyetem tanári kara Kiss Mór rektor és Apáthy István prorektor vezetése alatt. Bedőházy János, Désy Zoltán, Fábry Kalmán, Hock János, Kelemen Samu, Kubik Béla, Nyáry Béla, dr. Pisztóry Mór, Papp Elek, dr. Szász Zsombor, Udvary Ferencz, Vertán Endre, és dr. Zakariás János országgyűlési képviselők, a város számos előkelősége.

A második fogásnál behozták a Kossuth-serleget, melyet Kovács J. István dr. a budapesti ifjúság kiküldötte szép beszéd kíséretében adott át. A serleget a kolozsvári ifjúság megbizotta vette át. Ezután az ifjúsági testületet megbizottai egymásután járultak a serleghez és fogadalmat tettek megbizóik nevében is, hogy hivek maradnak Kossuth Lajos eszméinek. Így járultak egymásután és tették le a fogadalmat: Lázár Ferenc a budapesti joghallgatók tudományos egylete; Ösz Lajos a műegyetemi kör; Nagy Pál a budapesti akadémia; Tarján Lajos az állatorvosi főiskola; Kiss Pál a debreceni főiskola; Deák János az eperjesi kollegium; Kiss Endre a kecskeméti jogakadémia; Gally Imre a mármaroszigeti; Balogh Zoltán a nagyváradi jogakadémia; Sinka Gyula a sárospalaki kollegium; Puksa Sándor a selmecbányai bányászok és erdészek; Mankó Sándor az eperjesi joghallgatók; Holló Zoltán a kassai kir jogakad. hallgatói nevében. A szép jelenetet és a fogadalmakat tevő ifjakat zajos üdvözlésben részesítette a közönség.

Ezután dr. Kiss Mór vette kezébe a Kossuth serleget és gyönyörű beszéd kíséretében elterte az ünnepély fővédnökét, a távollévő Kossuth Fereaczet, akit követendő példának állított az ifjúság elé.

Kiss Mór dr. beszéde.

Kiss Mór dr. az egyetem kiváló rektora azzal kezdte, hogy a szabadság eszméjét fejtegette.

En nem kutatom uraim — felelte az ő ékes hangján — hogy melyik áll magasabban, az egyén, az ember; szabadság, vagy a nemzetek szabadsága. Annyi bizonyos, hogy a történelemnek azok a lapjai, a melynek a nemzet szabadságáért folytatott küzdelmet örökölték meg, ezek tárják előnkbe az emberi elhatározásnak, az akaratöröknek, az emberi dicsőségnek legtündöklőbb lapjait.

De az is bizonyos, hogy az em-

ben szabadsága, a nemzet szabadságával elválaszthatatlan összefüggésben van. (Ugy van, ugy van!) A mai lélekemelő ünnepélynek ifjúsági szónoka megragadó szavakkal mondotta, hogy a magyar szabadság legnagyobb herosza Kossuth Lajos volt, mert ő nemcsak a nemzet szabadságáért, hanem a nép szabadságáért, a magyar ember szabadságáért élt és küzdött. Már pedig nagyon jól tudjuk, hogy a nemzeti szabadság virágozhat, hiszen az antiklasszikus állam a nemzet szabadságát a legmagasabbra emelte, de e mellett száz meg száz, ezer és millió ember nyögött igájában. Azt is tudjuk, hogy az az ugynevezett felvirágozott abszolutizmus, imitt-amott hajlandó volt az emberi szabadságot filozofiai magaslattal emelni, sőt vért is ontani. Tehát nemzetszabadság és emberi szabadság együtt kell, hogy járjanak. És ezt hirdette Kossuth Lajos is. — Ennek a nagy eszmének szimboluma legyen e szent kehely. A magyar ember és a magyar nemzet szabadsága járjanak mindig karöltve egymással.

Ezt tartásuk mindig szem előtt uraim akkor, a mikor ezt a serleget úgy fogják tekinteni, mint a legszentebb szerelvényét a hazafiság, a szabadság ama nagy templomában, melynek oltára előtt ezen serleggel állanak. És csak pár szót most még csak, nem uram — fiam! (Élénk éljenzés.) Valahol azt olvastam, hogy a kiknek szívük van, azok nemcsak szeretni tudnak, hanem megérzik, hogy kinek és hogyan szeressenek. A magyar ifjúságnak van szive és helyen van a szive és ez ébreszti bennem azt a hitet, hogy a mit mondani óhajtok, azt ti, fiaim, az én irántatok érzett szeretetemből megérzitek. En tehát kéréssel fordulok hozzátok, kettőre kérek benneteket.

Az egyik az, hogy mikor eszent ereklyével a szabadság géniusának fogtok áldozni, sohase engedjétek e serleg s a belüle kiömlő fény sugarak körül hamis jelszavakat félközni. Ne induljatok az után, akik a szabadság zászlóját takaróképenyül akarják felhasználni, hogy annak égése alatt megromsák a magyar nemzetnek egységét és oszthatatlanságát, a mely Kossuthnak egyik legnagyobb eszméje volt. (Éljenzés.)

Sohase engedjétek az osztálygyüleletet, a felekezeti türelmetlenséget magatokba félközni, mert ezzel meg vannak hamisítva Kossuth Lajosnak nagy és szent tanai. De egyébre is kérek benneteket, arra, hogy abban a küzdelemben, amely reátok vár, az eszközök, a fegyverek, a magyar hazafias ifjúsághoz s a magyar hazafias szent eszméjéhez méltók legyének. Hassatok az igazság erejével, mert akkor a diadal el nem maradhat, hisz tudjátok, hogy az igazságot lehet pillanatra visszafojtani, de végleg nem lehet. — És a mikor fiaim azokról a fegyverekről beszélek, melyeket a magyar ifjunak megragadni kell, akkor önkéntelenül eszembe jut a Kossuth nagy nevének örököse, akit ti felkértetek az ünnepély fővédnökégre. (Éljenzés.) Azzal zárom hozzátok intézett szeretetemből fakadó szavaimat, — hogy példátok legyen a küzdelemben, a fegyverek megválogatására azon nobilis magyar lovagiasság, melyet az ő működése minden pillanatban elibetek tár. Poharamat ürítem arra, hogy Kossuth Fereaczet az Isten éltesse! (Éljenzés, tetszés, hosszantartó taps.)

Kékey István az ifjuság nevében köszöntötte Kossuth Ferencet.

Schweiger Gyula Hock Jánost; Csorba Rudolf a távollévő védnököket köszönte.

Udvary Ferenc bucsut véve az ifjuságtól, a magyar honleányokra üritette poharat.

Papp Elek az ifjuságot élte.

Papp Elek beszéde után Ösz Lajos a kolozsváriak derék rektorát, Kiss Mórt köszöntötte; mire

Kiss Mór néhány szóban megköszönte az üdvözlést.

Dr. Pisztóry Mór a jelen három nagy férfiát, Kossuthot, Bánffy és Andrássyt köszöntötte és élte az összetartást.

Pisztóry Mór beszéde.

Tisztelt uraim, kedves barátaim!

A midőn az előttem szóló szónok a mi szeretett rektorunkat felköszöntötte, azt a napot idézte fel emlékeiben, hogy a midőn a kolozsvári ifjuság rektorának és tanárainak jelenléte mellett tiltakozott egy olyan tény ellen, a mely az egyetem kapuinak a szentségét sértette meg. Az egyik fiatal szónok akkor azt mondotta, hogy ezekből a nehéz viszonyokból, a melyekben most élünk, bizonyára ki fog vezetni bennünket a Gondviselés, a magyarok valahányszor válságos helyzetbe volt, mindig adott olyan férfiakat, a kik megmentették a nemzet szabadságát, megmentették annak jogát. (Ugy van.) Adott nekünk mindjárt az első válságos korszakban a törökök kiűzése után, mikor azt véltük, hogy ettől az ellenségtől megszabadultunk ugyan, de vallás- és szabadságunkat, nemzeti javainkat letiporni akarják: adott nekünk egy Rákócit. Midőn a szabadságszeretet újra fölélelt a nemzet lelkében, midőn elementáris erővel tört ki, hogy az új magyar államot megteremtse: ekkor Kossuthot adott nekünk. És mikor a magyar alkotmányt úgy akarták visszaállítani, hogy a jogfolytonosságot akarták és csak azt és annyit akartak belőle adni, a mennyi a hatalomnak tetszett: akkor adta nekünk Deák Ferencet, a ki a törvénnyel kezében a jogfolytonosság elvét hirdette.

Most ismét válságos helyzetbe került nemzetünk. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a magyar parlament szólásszabadsága, de ennél is sokkal több forgott veszélyben. Tudom én azt, hogy ez a mai ünnep tulajdonképpen egy szent emlékeknek van szentelve, hogy nekünk talán napi politikát üznünk nem is volna szabad. De lehet-e másról, mint politikáról beszélni a mostani viszonyok között, mikor mindenünk lelke és minden gondolata a magyar nemzeti állam.

Hiszen akkor nem tehetünk mást, a mit gondolunk, a mit érzünk a nyelvünkre is vehetjük. Ép azért én is kimondom azt a szót, hogy azon válságos helyzetbe jutottunk, a mi jogainkat fenyegette és a gondviselés ebből a válságos helyzetből is már részben kivezetett bennünket. A gondviselés megadta nekünk azokat a férfiakat, a kik hivatva vannak a nemzetnek jogait most újból érvényesíteni. Első sorban magának annak a fia, a kinek emlékét üljük, hozta diadalra azokat az eszméket, a melyeket apja ültetett. Az ő neve, az ő lelke ment előre ebbe a küzdelembe. Adott társul a gondviselés egy főurat, a ki félretéve az ő kényelmét, kockára téve a maga egészségét, csa-

ládi nyugalomát, mint egy apostól járt kerületeiről-kerületekre, aludott a vasuti kupében és lángszavával felébresztette a nemzet öntudatát. És végre adott társul egy harmadikat is, a ki igaz magyarzatát adja a a törvénynek, a mely törvény magyarzat körül fordul meg most a válság rendezése; a ki az ugynevezett 1867-iki törvényt másképp értelmezte, másképp értette és másképp érezte, mint a hogy most akarják értelmezni. De adott a gondviselés nekünk ennél sokkal többet is, megadta azt, a mi a magyarnak egyedül adott mindig erőt, a mi a magyarnak mindig biztosította a sikert, de a mi fájdalom a magyaroknak olyan ritkán volt meg: az összetartás.

Miért van hát mégis válság, mikor a nemzet fiai között létrejött az összetartás, mikor bizonyos tekintetben különböző elveket képviselők, mint egy ember tartanak össze. Előre bocsátottam, hogy nem tehetek róla, de a politika nyelvemre jön. (Halljuk, halljuk.) Azért van válság, mert 1903. óta arra ébredtünk fel, hogy tulajdonképpen kétféle magyar közjog van:

Egy, a mit a katedrákon tanítanak, a mit az egyetemen tanulnak és a mit mi is mindannyian tanultunk, hiszünk és tudunk, és a melynek erejében mindig bizakodtunk. És van egy másik, a melyet egy idegen országban egészen más képen magyaráznak, másképpen értenek. (Tetszés.) Magyar emberre nézve, a magyar szent korona tana király és nemzet egységét jelenti. De mást nem is jelenthet, mert hiszen önök mindannyian tanulták és tanulják, hogy a magyar szent koronának viselője az apostoli király, de tagja minden magyar állampolgár. (Zajos tetszés.) Itten tehát lehetetlen volna az összhang hiánya; mikor a nemzet egyet akar, ebben benne van a korona, a király is.

Ha tehát most mégis nem tudjuk egyelőre legalább törvényeinkbe azt az értelmet belevinni, a mely abban valóban van, annak csak az az oka, hogy egy kétértelműség honosodott meg és ezt kell eltávolítani. Ez a kétértelműség már rég nem volna meg, hogyha a magyar közjogot ismét nem magyaráznák másképp Bécsben és másképp idehaza. Mert míg mi azt tanuljuk, hogy jogokat másképp, mint szentesített törvény által nem szerezhet senki, sem a nép, sem a király, addig a törvénynek most olyanféle értelmet akarnak adni, hogy mindaz a mi nincs benne a törvényben, azok a jogok tulajdonképpen nem a nemzeté, hanem azok fölött a jogok fölött idegen hatalom is rendelkezhetik, az is magyarázhatja.

Az egész válságnak ez az oka és titka és ennek a válságnak meg kell szünni és meg is fog szünni, mert hiszen a magyar király meg fogja azt érteni, hogy Magyarországon csak az törvény amit a törvényesen egybehívott országgyűlés alkot és azt a törvényesen megkoronázott király szentesíti. Jogokat ezen az uton lehet szerezni. És ép ezért, ha egyrészt a nemzet, másrészt a király jogait akarjuk biztosítani, az nem a törvények formulásása, nem rezervált jogok utján történhetik, amelyeket törvény nem biztosít, hanem csak törvények által. Ép ezért, nekem erős a hitem, hogy valamit nem sikerült megbontani azt az összetartást, azt az egyetértést, amely a mai válságban létre jött, nem fog sikerülni megbontani azt az összhangot sem, amely a magyar nemzet és a magyar király

közt fenn kell álljon, mert anélkül egyáltalában nem léteznék, de anélkül nagyhatalom sincs amit olyan nagyon féltenek. (Élénk tetszés.) Ép azért poharamat arra a három férfira akarom emelni, akinek köszönhetjük azt, hogy elvégre tisztulni fog a helyzet, mert tisztázni kell, és emelem poharamat egyúttal a magyar nemzet összetartására s az ellenzék sikerére. Zajos és hosszas éljenzés.)

Kiss Pál, a debreceniek bátor szava vezetője, a kolozsvári tanári kart üdvözölte.

Apáthy István óriási lelkesedés közepette üdvözölte az ifjuságot.

Apáthy István beszéde.

(Hosszantartó taps, éljenzés. Halljuk, halljuk.) „Hagyjatok dolgozni, dolgozni akarunk. Ti nem engedtek”. Ez kiáltották oda nemrég a magyar nemzet lelkiismeretes szószólóinak azok, a kik a magyar nemzet lelkiismeretét először elalattani s azután eltagadni akarták. Dolgozni akartak. De mit? Hála a magyarok istenének, hogy ehhez a munkához még hozzá sem foghattak. (Derültleg.) Hagyjatok dolgozni. Dolgozni akarunk. Ti nem engedtek. Most mi kiáltjuk oda nekik a kibontakozás béklyóvetőinek. Dolgozni akarunk, de Kossuth Lajos szellemében. De a munkában nem enged elmerülni a mindennapi aggódás, nemzetünk sorsa felett. Az én lelkem elé hiába áll a legnagyobb tudományos problema, mikor ránk nézve a magyar nemzet boldogulása, a magyar nemzeti akarat érvényesülése megoldatlan s azt mondják, megoldhatatlan probléma.

Nem jó magyar ember az, a ki tud másra gondolni, mint arra a gyászos végzetre, hogy a magyarok királyával kell akadozni, nemzeti létének legelemibb feltételei miatt.

És milyen szomorú, hogy ebbe az alkudozásba ép magyarok adjuk neki a legrosszabb tanácsot. (Ugy van, ugy van.) A főiskolai ifjuság, kik ideresleglettek az ország minden részéből, ez a kétség a ti lelketeket is hánytorgatja. Közületek a legszorgalmasabb sem tud elmerülni a munkába, a tanulásba, mintha tudná, hogy a haza sorsát bölcs vezérek a nemzeti nagyság felé vezérlik. Mintha tudnák, hogy a magyar alkotmánynak végre testet öltő igéje elsöpörte utunkból azt, akit a súlyedés a posvány, a szegénység felé vezet. És ne merjék többé nekünk azt mondani, hogy ti csak dolgozzatok, bizjátok a nemzet sorsának intézését másokra, azokra, a kiket illet, noshát ez mindnyájunkat illet. Nemzeti küzdelmeinkben Mohács óta azért ért bennünket annyi gyász, mert mindenha nagyon is sokan voltak azok, a kik a haza ügyét nem tartották a saját ügyüknek. (Ugy van, ugy van.)

A nemzet küzdelmében a nemzeti küzdelemből részt akarunk mindnyájan és részetek van nektek is magyar ifjuság. A ti részetek a megfigyelés, a tanulás és tanulásból merített szilárd elhatározás a jövőre nézve. Az a lángoló lelkesedés, a melyet ma Kossuth Lajosnak áldoztatok, bizonyítja, hogy a mai kor tanulságaiból okultok és a mióta nekem is módomban van azt mondani nektek, hogy utánam, (hosszantartó taps, éljenzés), azóta rövid időközön belül három nagy ünnepet ültet veletek. Együtt ünnepeztük Rákócinak és Deák Ferencnek emlékeztétét és együtt ünnepelem most veletek a Kossuth Lajo-

sét. Rákóczi adta a magyar nemzetnek a legideálisabb tanítást, de Kossuth Lajos adta ama legszükségesebbet. (Ugy van.) Nem magyar ember az, a ki ma nem Kossuth iskálájából való. (Éljenzés.) És ha sokáig késlekednek nekünk megadni a rendes munka feltételeit, hát akkor a Kossuth Lajos iskolában annál többet tanulunk. De ha végre-va'ahára eljön a békés munka ideje, hát akkor barátaim, magyar ifjuság és minden magyarok dolgozzunk isten igazában. Ne foghassak ránk, hogy munkátlan-ságra keresünk ürügyet. Dolgozzunk úgy, a hogy a magyar ember dolgozni tud, ha akar. Az én lelkem előtt mindig ott van a magyar szántóvető, a magyar arató, mint a szívósságnak, az erőnek mintaképe. És ha a munkának az ideje újra elérkezik, csak akkor fogom örömmel, igaz lelkesedéssel kiáltani nektek, hogy... utánam. (Hosszantartó taps, lelkes éljenzés.)

Bethlen Bálint gróf Magyarország jövődjére mondott rövid, de hatásos beszédet.

Ezután a közönség óhajására Kelemen Samu mondott megragadó és megkapó köszöntőt az ifjuságra.

Kelemen Samu beszéde.

Tisztelt Uraim! Kossuth Lajos méltón ünnepelni annyit tesz: megérteni és követni őt. Hódolat emléke iránt nem borongás a multban, hanem bemélyedés a jelen feladataiba, és időtlen időig, még csak lelkünk szemhatára elterül, utjelzője a jövőnek — Kossuth Lajos nem a történelemmé, hanem az életé. (Igaz.)

Talán a porszem is, mely köröttünk lebeg, az ő porhüvelyéből való. Áldozni hát az ő emlékeztetének oltárán nem ünnepi imádság, melynek alkalma időről-időre tér vissza, hanem a mindennapi imádság, mert a harc, a melyet ő a szabadságért vívott, a mindennapi kenyérért vívott harc. Mert a szabadság a magyar nemzetnek mindennapi kenyere, mely nélkül nem élhet. (Ugy van! Ugy van.)

Tisztelt barátaim! A ki harcba indul, otthon hagyja szeretettét, családját. Csatába indulunk mi is, és ehhez a harchoz, melyet a törvénynek és jognak fegyverével küzdünk végig, hirdetjük az általános népfelkelést. Mindenkinek, kinek helyén van a feje és szive s épkézláb, aki magyar, azt kiáltjuk oda a régi verbunkos jelszóval: jer velünk, csapj fel öcsém katonának. S a ki nincsen katoná sorban, mint az aszszonyok, kérjük kísérjék szeretettel ezt a mi küzdelmünket. (Éljenzés) Mert ez a tudat teszi acéllá lelkünket, csak ha tudjuk, hogy minden házban, ahol magyar ember lakik, mindenütt egy-egy szeretünk van, aki virraszt a mi küzdelmünk sikere felett. A szeretetnek a tüze lobogjon hát fel, barátaim; a félreértéseket, a mesterségesen teremtett különbségeket, viszályokat ne csak félretegyük, hanem temessük el örökre. (Ugy van.) Egy legyen a magyar, és ennek az egységnek a láncszemét ne a pillanatnyi szükség pörölye kovácsolja egygyé, hanem a szeretetnek örök tüze forrassa össze. (Hosszas éljenzés) Mert a szeretet az igazság. (Igaz ugy van) Erre a szeretetre, amely fegyverünk a harcban, pajzsunk a harcok ellen, sátrunk a viharban és napfényünk az élet borujában, ennek kölcsönösségére, állandóságára, szeretetünk igaz tárgyára a magyar ifjuságra üritem ezt a poharat. (Élénk éljenzés, tetszés, hosszantartó taps.)

Pollák Vilmos, mint a mai délelőtti ünnepély egyik szónokára,

Kelemen Samura mondott köszöntőt.

Majd dr. Várady Aurél lapunk főszerkesztője nagy hatású beszédben méltatta Kelemen Samu ünnepi szónoklatát és a demokrácia diadalára üritette poharát.

Még Irsay József beszélt a tőle megszokott kiváló elokvenziával, majd Kecskeméthy István dr. beszéde fejezte be a szépen sikerült közvacsorát, mely Csikay Gyuri által eljátszott himnusz hangjai mellett véget ért.

Az országos diák nagygyűlés.

Első nap délelőtt.

Dr. Haller Károly a párbaj ellen.

Lassan gyülekezett az ünnepély izgalmaitól kifáradt ifjuság a Vigadó nagy termébe. Féltenegy óraker azonban már megtelt a terem a különböző főiskolai küldöttekkel és a kolozsvári tudomány-egyetem hallgatóival.

A kör elnöke nyitotta meg a nagygyűlést, üdvözölve az ország minden részéből összesereglett küldötteket és felkérte Zsitvay Tibort, a budapesti „Egyetemi Olvasókör“ elnökét, hogy foglalja el a társelnöki helyet. Ezután a debreceni, a budapesti műegyetemi, az eperjesi, kecskeméti, sárospataki, selmeci, nagyváradi főiskolai körök elnökei foglalták el az elnöki és jegyzői székeket.

Ezután négy tagu küldöttség hívta meg az egyetem rektorát, prorektorát és dekánusait.

Néhány perccel ezután megjelentek Kiss Mór egyetemi rektor, Apáthy István prorektor, Posta Béla bölcsészeti és Kenyeres Balázs orvoskari dékánok és Haller Károly főrendiházi tag, egyetemi professzor.

A zugó éljenzés lecsillapulta után Kiss Mór rektor üdvözölte a maga s tanártársai nevében az ifjuságot, áldást és sikert kívánt a nagygyűlés működéséhez.

Ezután az elnök felkérte Haller Károly főrendiházi tag, egyetemi tanárt, hogy tartsa meg felolvasását.

Haller a pódiumra lépve: „A párbaj, mint a becsületsértés orvosszere“ címen megkezdte szellemes és mély essayjének felolvasását.

A becsület fogalmának és a fogalom fejlődésének fejtegetésén kezdte. A becsület fogalmáról áttért a párbajra és az istenítéletekre s érdekesen fejtegette, hogy miként fejlődött ki az ököljogból, az istenítéletből a párbaj modern formája.

Érdekes példákkal szellemes megjegyzésekkel bizonyítja a párbaj hiábavalóságát, erkölcstelen és törvénytelen voltát.

Áttérve a párbaj ellenszerére és a párbajellenes propagandára, a párbajmánia csökkentését és megszüntetését két módon tartja lehetségesnek törvényhozási intézkedésekkel és társadalmi uton.

A törvényhozás feladata e téren a becsületsértés szigorú büntetésé-

nek intézményileg való biztosítása és a párbajsegédek szigorú büntetése.

Társadalmi uton a párbajt a becsületbírók létesítése után lehet csökkenteni.

De a becsületbírók csak úgy válhatnak be, ha erkölcsileg kötelezik a feleket a becsületbírói határozat respektálására.

Ismertette az „Országos Párbajellenes Szövetség“ becsületbírógának szabályzatát, kiemelte annak hibáit s fejtegette, hogy másként lehetne ezeken segíteni.

Végül az ifjuságot hívta fel, hogy a főiskolai körökkel kapcsolatosan becsületbírókat létesítsenek.

A mindvégig élvezetes és szellemes fejtegetéseket az ifjuság nagy figyelemmel hallgatta végig, s Zsitvay Tibor köszönte meg a felolvasó professornak a bölcs oktatást és szellemi élvezetet, melyben az ifjuságot részesítette.

Élénk vita indult meg ezután a becsületbírók létesítése körül.

Ősz Lajos a „Műegyetemi kör“ elnöke ismerteti az ő körükkel kapcsolatban létesített becsületbírók működésének eredményeit, s ilyen-szerű intézményének létesítését indítványozta.

Lázár Ferenc a budapesti „Joghallgatók tudományos egyesületé“nek elnöke szintén ilyen értelemben szólalt fel.

Ugyancsak ilyen értelemben beszélt Kiss Pál a debreceni „Főiskolai kör“ elnöke és Kovács J. István.

Mahus János az eperjesiek nevében régi multtal és nagy eredményekkel dicsekedhető becsületbírókat ajánlta mintául a felállítandó becsületbírók számára.

Szörcei Lajos indítványozta, hogy memorandum alakjában járuljanak a törvényhozás elé a párbaj megszüntetése érdekében.

Hasonló értelemben többen szólaltak még fel, végül a nagygyűlés az eperjesi „Jogakadémiai kört“ bizta meg, hogy a legközelebb tartandó országos kongresszuson javaslatot tegyen.

A nagygyűlés első délelőtti tárgyalásai ezzel véget értek.

Krónika.

A naptár szerint: tavasz van.

I.

Megenyhült a lég, vidul a határ,
S te újra itt vagy, hü aszfaltbetyár.
Az ócska ruhát megigazgatod,
S reméled, hogy a nőket izgatod.

Üdvözlégy, derék, jó aszfaltbetyár,
Nélküled oly üres a trottoár.
A zord válságban te képviseled
A mosolygó, tarka színeket.

És Isten ucsce, úgy szeretlek én,
Mint — vulgo — senki mást a föld-
tekén.

Ha látom karcsu, szép cilindere',
Kéjzert borzongatja szívemet.

Mert látva tégedet, eszembe jut,
Hogy a tavasz már nyitja a kaput,
Amelyet át büvösen beoson
És végig gázol tűnő romokon.

Ilyenkor érzem édes-boldogan,
Hogy a szívemnek titkolt vágya van
S az első szoknyát látva, rohanok
Utánatok, szerelmes asszonyok.

Megenyhült a lég, vidul a határ...
Nem nekem füttyent a rigómadár.
Csak vissza, vissza! — lassan kul-
logok.

Tavaszi álmaim, utánatok.

II.

A korzót és a promenádót
Sokszor dicsérte már a dal,
De ismételni kell a nótát,
Mert egyre több a fiatal.

Tavaly még kurta szoknyát hordott,
Most szemérmesen hosszú lett
A formás lábacska borító
Titokzatos szép toalett.

Kamasz fiuk nyomába járnak,
Mint egykor talán magam is;
Elnézem őket... Mind egyforma,
S a tavasz is, a nóta is.

Mi lehet mégis változandó? —
Gondolkozom és rájtok:
Ti, asszonyok, ti márciusban
Ápril-szeszélyű májusok.

III.

Néhány nap mulva kardot öltök
S az utcán végig csörtetek;
Az uniformis még hevíti
A finom uri hölgyeket.

Szakácsnénak elég a káplár,
Kisasszonynak a hadnagy ur;
S aki szerelmes, az szeretni
A fess hadapródtól tanul.

Az uj bárónő generalist,
A grónő hadvezért szeret,
A hercegnők olykor kocsist is
Vagy szelid nyelvmestereket.

A kocsis csodálatosképen
Hercegnőt sohase kíván,
És az uj nemessel is beéri
A kisigényű szobalány.

Mongodin.

AZ EGYHÁZ.

A hercegprimás körlevele. Vaszary Kolos bibornok-hercegprimás most adta ki a VI. sz. körlevelét, melyben X. Pius pápának körrendeletét közli, mely a pápai protanotáriusok, praelatusok, kamarások és más pápai kitüntetettek kiválóságait körvonalozza. A tanítói illetmények beszedése és kiszolgáltatása dolgában az 1893. évi XX. VI. t. c. szakaszát, továbbá a közoktatásügyi miniszternek a szünidei tanfolyam beszédbeli hibák kezdetére vonatkozó ismeretek elsajátítása céljából szóló rendeletét, a belügyminiszternek a felekezeti ügyekben megtartott tárgyalásokra megjelent felekezeti tanuknak napi-dijára szóló rendeletét, a pénzügyminiszternek az új 10 koronás bankjegyek s azok kicserélése, illetve megtérítése ügyében kiadott rende-

letét közli. Végül személyi ügyekkel és a könyvek ajánlásával fejezi be a körlevelet.

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

A képviselőház elnöksége a királynál.

Budapest, márc. 27. (Saj. tud.) A király ma fogadta kihallgatáson a képviselőház elnökségét. A kihallgatáson megjelentek Justh Gyula elnök, Bolgár Ferenc és Rakovszky István al-elnökök.

A képviselőház elnökségének hódolatát Justh Gyula fejezte ki.

A király abbéli reménységének adott kifejezést, hogy hatáskörükben mindig a törvény keretein belül fognak maradni.

Ezután néhány szíves szót intézett az elnökség mindegyik tagjához.

Justh Gyulától olaszországi utjáról kérdezősködött.

Rakovszkytól megkérdezte, hogy hol fekszik a birtoka és hogy állandóan Budapesten lakik-e.

Bolgárnak azt mondta, hogy az utolsó delegációba nem tállkozott vele.

Azután ismét Justh Gyulához fordult s azon véleményének adott kifejezést, hogy a téli nagy havazások folytán valószínűleg nagy árvizek lesznek. Majd ismét olaszországi útja iránt érdeklődött.

A kihallgatás ezzel véget ért.

Szögyény-Marich László a királynál.

Budapest, márc. 27. (Saj. tud.) Szögyény-Marich László berlini nagykövet, a király egyik legrégibb meghitt tanácsadója tegnap Budapestre érkezett, hogy a királyt a válság megoldása felől tájékoztassa.

A király Szögyény-Marichot ma délután 5 órakor fogadja.

Szögyény-Marich pénteken visszautazik Berlinbe s egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy nem vállal megbízatást.

A király Budapesten.

Budapest, márc. 27. (Saj. tud.) A király elhatározta, hogy pénteken elutazik Budapestről.

Az elutazásra már minden előkészületet megtettek, de Tisza lebeszélte a királyt ezen szándékáról.

Művészet.

A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása.

— Saját tudósítónktól. —

A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása vasárnap délelőtt nyílt meg ünnepélyesen. A megnyitásra a sza-

Ion termei zsufolásig megteltek az előkelő, diszes közönséggel, melynek soraiban ott voltak Szalay Imre a Nemzeti Múzeum igazgatója, Edelsheim-gyulai Lipót és csetei Herceg Péter bárók, Tércy Gábor dr. az Országos Képtár igazgató öre, Kistányi Ödön és több más kitünőség, teljes számmal a művészek, de legtöbben a gyönyörűsége szép asszonyok és leányok. A kiállítást Berzeviczy dr. közoktatásügyi miniszter képviselőjében K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos a művészeti osztály vezetője nyitotta meg, a ki Huszka Jenő min. titkárral jött a Szalonba. A miniszter képviselőjét Erneszt Lajos ügyvezető igazgató, Kézdi-Kovács László művészeti igazgató, Baronyi Artur egyesületi pénztáros, Déry Béla titkár és Rubovics Márk műtáros fogadták s Ernszt ügyvezető igazgató üdvözlése után megtekintette a szép és érdekes kiállítást, melyről elismeréssel nyilatkozott. A tárlatot egész késő estéig sűrűn látogatta a közönség s megindult a művásárlás is és már ma több képet megvettak. A kiállítás naponta kilenc órától este nyolcig lesz nyitva, a belépődíj 50 fillér.

NAPLO.

— Hírek. —

* **Képviselők elutazása.** A Kossuth ünnepélyre Kolozsvárra jött képviselők közül még tegnap este a gyors vonattal elutaztak Udvary Ferenc, Nyáry Béla, Hock János és Déry Zoltán ma reggel utaztak el Fabry Kálmán és Kubik Béla. A déli gyorsal távozott el Kelemen Samu dr. és Papp Elek, a ki itt a mai délelőttöt arra használta föl, hogy Purjesz Zsigmondnak egyetemünk nagyírű professzorának orvosi tanácsát kérje.

* **Vendégek az Erekye-Mzeumban.** Tegnap, a délelőtti ünnepségek után az idegenből jött ifjuság az ország történelmi Erekye-Múzeum 48-as gyűjteményét. Velük és példájukra csoportokban nagy közönség ismerte a múzeum helyisége felé. Ugy, hogy egész sötétig bucsujáró hely lett a nagy idők emlékének szép gyűjteménye. A társaságokat Böckel Sámuel gyógyszerész, az egyetem vegyészeti hallgatója kalauzolta. A leikes fiatalság megilletődéssel szemlélte Kossuth kézirat csoportozatát, emlékeit. Hosszasan tűnődtek Czetz János 67 ezredbeli hadnagy (később 48-as tábornok) 1844-ben kiadott magyar hadinyelvtanát, mely ezelőtt 61-essel már magyarázta az akkori osztrák hadseregnek a magyar nyelv szükségességét a szolgálatban. Jellemző, hogy később katonatisztek is jöttek, ezt a történelmi szempontból érdekes, a hadsereg szempontjából pedig most nagyon aktuális könyvet megismerlenni. — A 48-as honvédek szintén itt akarták, apja emlékei előtt Kossuth Ferencet üdvözölni és társaságban magukat le-

vétetni. Szívüknek nagy volt a fájdalom, hogy Kossuth nem jöhetett le. A múzeum még ma és holnap a vendég fiatalság számára nyitva áll.

* **Külföldi tudós felolvasása a magyar jogászegyesületben.** A magyar jogászegyesületnek április hó 1-én 6 órakor ritka érdekességű estélye lesz. Dr. Litelmann Ernő a bonni egyetem tanára fog előadást tartani kötelező jogról és bírói szabadságról. Zitelmann 1879-ben hazánkban is hosszabb ideig tartózkodott, s költeményei között nem egyben magasztalja az alföld és Magas-Tátra szépségeit. A tudós és kötő rajongó zene-tanár és zenész is.

* **Ujabb sztrájk Kolozsvárt.** Hirt adtunk arról, hogy a szobafestő és mázoló munkások sztrájkba készülnek lépni. Vasárnap délelőtt a Tornavivoda nagyteremben nyilvános szakgyűlést tartanak, melyen a szervezkedésről, a szobafestő és mázoló munkások helyzetéről s a helyzet javításának módokról volt szó. A napirend előadója König Károly szobafestő-segéd, a szervezőbizottság elnöke volt. A munkások helyzetének ismertetése után rátért arra a memorandumra, melyet a munkások az ipartestületi szobafestő mesterek szakosztályához juttattak el, s a melyet a mesterek semmiképpen nem akarnak elfogadni. Kérde a munkásságot, hogy hajlandók-e követeléseik kivívásáért harcra lépni. Ezután Müller Gyula állott fel s tüzes szavakkal biztatta a munkásságot, hogy ne hagyják cserbe fölállított követeléseiket s lépjenek sztrájkba kivívásukért. A gyűlés kimondta, hogy a szobafestő és mázoló segédek mindaddig, nem fognak dolgozni, míg a mesterek nem fogják teljesíteni a memorendumban foglalt, a munkaidő leszállítására és a munkabér felemelésére és a minimális munkabérre vonatkozó követeléseiket. A sztrájk idejére, amint már jeleztük is, a munkások szövetkezetté alakulnak s a szövetkezeti irodájuk Széchenyi-tér 7. sz. alatt lesz, ahol mindennemű szobafestő és mázoló munkát felvállalnak, hogy így kényszerítsék a mestereiket a követelések megadására.

* **Romániai zsidó kivándorlók.** A rendőrséget értesítették, hogy a ma esti 505. számú vonattal 23 férfi, 28 nő és 12 gyermek érkezik Romániából. A kiszállás megakadályozására a vasuti rendőrséget utasította a főkapitányság.

* **Szent-Antal felolvasó-est.** A rendezőségtől nyert értesítés szerint a legközelebbi Szent-Antal felolvasó-est szombaton, fojyó évi április hó 1-én esti 6 órakor lesz a róm. kath. főgymnasium dísztermében; felolvasni fog Kovács Dezsőné urnő „Egy nap a gyermekszobában” című témáról.

* **Megharapta a kutya.** Tóth Vince 19 éves szolgálégény, amint a gazdája butorait a Magyar-utcából a Rákóczy-utra költöztette, egy kutyát simogatott, mely egyszerre csak neki ugrott és mindkét karját megharapta.

A szolgálégény erősen megijedt és azonnal a mentőállomásra sietett, hol sebeit bekötözve a sebészeti klinikára szállították be. A mint később kitudt, a kutya nem volt veszett.

* **A Kubelik pár a pápánál.** Kubelik János, a világhírű hegedűművész jelenleg Romában hangversenyezik. Kubeliket és nejét, Széll Mariannet Pius pápa tegnap kihallgatáson fogadta. A fogadtatás nem a rendes időben, mikor a fogadtatások történni szoktak, — hanem külön, — délután fél 4 órakor történt meg. Kubeliket és nejét a pápa igen kegyesen fogadta és hosszabb ideig elbeszélgetett velük. Távozásuk előtt a pápa megáldotta Kubeliket és nejét, valamint gyermekeiket és sajátkezű aláírásával és emléksoraival ellátott arcképével ajándokozta meg a Kubelik párt.

* **Földomlás áldozatai.** Zimonyban A honvéd-kaszárnya szomszédságában ma földomlás történt és a föld eltemetett egy asszonyt. A kaszárnyából honvédek a szerencsétlenül járt asszony segítségére siettek és mialatt kiszabadításával voltak elfoglalva, újra földomlás történt. Tizenkét katona és néhány polgáreni er került a törmelék alá. Két katona és két polgárember meghalt, többen megsebesültek. Két katonát és az asszonyt még nem tudták kiszabadítani. — Egy másik távirat ezt jelenti: A Prilas-utcában ma délelőtt földomlás eltemetett egy Zigic nevű öreg asszonyt. Mialatt a szembenékvő honvédkaszárnyából nyomban oda sietett katonaszta a mentéshez fogott, újabb földomlás történt, mely egy polgári cipészt és hat katonát eltemetett. Tizennégy katona részint súlyosan, részint könnyen megsebesült. Az eltemetett katonák közül négyet súlyosan sebesült állapotban és a cipészt holtan hozták elő. Attól tartanak, hogy az eddig meg nem talált két katona és Zicicné is meghalt. A mentést a 71. gyalogezrednek Zimonyban állomásozó zászlóaljja és a honvédzászlóalj folytatja. — Késő éjjel azt jelentik Zimonyból, hogy az eltemetett három személy közül este Jakovlievics honvédgyalogost holtan találták.

x **Minden takarékos háziasszony figyelmébe ajánljuk a Fiumei Kávébehozatali Társaság Fióktelepének (Mátyás király-tér 12. kitűnő minőségű kávéit, teáit és rumjait. Olcsó árak! Telefon!**

Egy jó családból való
leány cukrázdába mint

elárusító

azonnal felvétetik. —
— Cím a kiadóban.

Honvéd-u. 44. sz. a.
jól bekerített

Külön telek

5 szoba, konyha, 2
lóra istálló stb. gyű-
mölcsös, ugyanott
3 szoba, konyha és 1
szoba konyha április
hó 1-re

Kiadó.

Értekezhetni ugyanott,
Boka Tivadar Mikó-u.
24 sz. a.
és a kiadóhivatalban.

A színház távozó tagjai.

Válság van a színháznál is. Távoznak a színház tagjai — mások foglalják el helyeiket. A közönség megvált szoktól, a kiket már megszokott azon a helyen, náluk nélkül talán el sem tud képzelni. A távozó művészgárda egy pár alakját a ki inkább hozzánőtt a közönség szívéhez, fogják elbocsátani. Nem kultuszt csinálunk a színészeknek, van köztük sok a kit nem sajnálunk, hogy átadja helyét másoknak, de a kik derekasan végeztek munkájukat sok időn keresztül azokról nem illik megemlékeznünk és kissé számba vennünk, hogy mit dolgozott míg nálunk volt. Az első a kítől bucsút veszünk:

Stephanides.

Egy kiváló emberrel ismét kevesebb lesz Kolozsvárt. Nagy művészgárdával bíró városban is nagy veszteség volna Stephanides Károly távozása. Fesztelen kedélyességével, jó szívével megnyerte mindenkinek rokonszenvét nagy tudásával, nagyszabású művészi egyéniségével a legkritikusabb szakköröknek elismerését és tiszteletét.

Ugy került ide Szegedről 1898-ban. Bölöny József intendáns szerződtette. Ez az éles szemű szakember nemcsak az énekeseket tudta megválogatni, hanem a karmestereit is. Volt is itt operatszezon olyan, mint a kivánság.

A régi hírlapokat lapozgatjuk és a sárgás levelek sok érdekes adatot idéznek emlékezetünkbe. Adják új betanulással a színházban a Bajazzokat, megy a Zsidónő majd a Bibliás ember, Parasztbecsület, Troubadur, Emani operák. A sajtó versenyben dicseri a közönség, őszintén lelkesedik Stephanidesért. Follinus Aurél művezető-igazgató a nagy művész és humorista rendezte ezeket az előadásokat s azok fényes eredménye arra ösztönözte a színház vezetőséget, hogy megszerzték Carment, Bizetnek addig Kolozsvárt még nem adott operáját.

A színházi közönségnek még élénk emlékezetében vannak azok a fényes esték, melyeknek sikerében

oly fontos szerepe volt Stephanidesnek. *Carmen* ép úgy divatban volt, mint mostan — János vitéz.

A zenés darabok rendezését utóbb Follinus távozásával Stoll Károly, jelenleg a népszínház genialis főrendezője vette át. Finom zenei érzéssel és kiváló rendezői tehetséggel megáldott egyéniség. Ő és *Stephanides* létrehozóik Zichy Géza gróf Roland mester-ét, Humperdinek meseoperáját „Jancsi és Juliskát” új betanulással pedig Wéber öröksépségű „Büvös vadászát” és Erkel „Hunyadi László”-ját.

Midőn Megyeri igazgató 1901-ben átvette a kolozsvári színház vezetését, ő is kiterjesztette figyelmét az opera előadásokra, noha arra szerződésileg kötelezve nem volt. Ezen időszakban tanította be és vezette Stephanides mesteri módon Doppler „Ilkát”-ját, Flotow „Márthát”-ját, Farkas Ödön „Tetemre hívás”-át. Nagy szerepe volt Stephanidesnek a Csurgai Adél 12 estére szóló vendégszereplése alkalmával, mely sorozatban különösen Rossini „Sevillai borbély”-a vált a közönségnek annyira kedvessé, hogy azt igen gyakran meg kellett ismételní. Auber „Fekete dominó”-ja és Thomas „Mignon”-jának sikerei, Farkas Ödön „Balassa Bálint”-ja és legutóbb Geiger Albert „Bianka” című operáinak kiváló előadásai beszélnek arról, hogy Stephanides Károly hivatott és avatott bemutatója, vezetője és karnagya volt a kolozsvári színháznak és egyszersmind elárulják azt is, hogy mindig meg volt a kolozsvári közönségben az érzék a komoly műfajok iránt, a melyet a színház és az itteni művészi élet irányítói szem elől sohasem téveszthettek.

Játszva, kedélyes, ötletes egyéniségének megfelelően tanított be és vezetett Stephanides egy egész sereg operettet, melyek a közönség kedvenceivé váltak.

Ő tanította be mesterileg még Bölönyi idejében az akkor annyira kedvelt angol tánc operettek közül a Gésákat, a Görög rabszolgát és a Kis szökevényt. Végigvezényelt egy teljes *Offenbach* ciklust u. mint *Orpheus a pokolban*, *Luji Helena*, *Hoffmann meséi*, *Párizsi élet*, *Hercegkisasszony*, *Kékszakállu herceg*, *Tulipát apó*, *Gerolsteini nagyhercegnőt*. Vezette *Suppé* összes műveit, *Strauss* híresebb operettjeit és az összes *Millöcker*-féle operetteket.

Ha ezen sorozaton végigtekintünk és meggondoljuk hogy az olyan karmesternek, kinek correpetitorok nincsenek segítségére, milyen és mennyi teendői vannak a betanítás körül, úgy el is kell ismernünk, hogy Stephanides 7 éven át rendkívüli hasznot és tiszteletreméltó munkát végzett Kolozsvárt.

Stephanides elsőrangú zongorajátékos is volt.

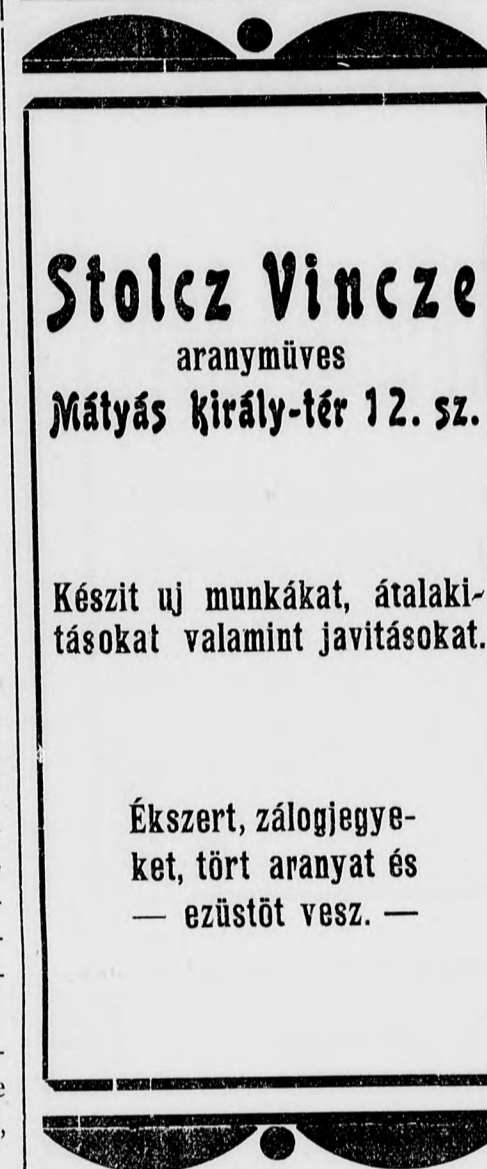
Alig volt valamire való művész, a kit Kolozsvárt nem Stephanides kísért volna. Nemcsak a közönség, hanem a vendég művészek is az elragadtatás hangján nyilatkoztak ezen kvalitásáról. Már csillogó bravurdarab akár zenekarpótló szimfonikus mű a zongorarészénél megtisztult izléssel, a legélesebb precízióval, az előadó művész felfogásához mesteri módon simulva vitte keresztül.

És elvitte a vendégművész a kitűnő kísértő hírét és az ő szereplése révén kapott az itteni zenei élet, fejlettségéről kedvező benyomást.

S szóljunk-e Stefiről is, a jó pajtásról, a vigkedélyű bohéméről, a hölgyek kedvencéről is? Nem — Ezt már bizzuk az életrajzírójára, a ki gazdag és hálás talajt fog találni ez iránybani kutatásai számára.

Stephanides megy és egy kiváló emberrel ismét kevesebb lesz Kolozsvárt.

Főszerkesztő: Várad Aurél dr.
Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló” hírlapkiadó-vállalat.

Stolcz Vincze
aranyműves
Mátyás király-tér 12. sz.

Készít új munkákat, átalakításokat valamint javításokat.

Ékszer, zálogjegyeket, tört aranyat és — ezüstöt vesz. —

A nagyszabeni

Általános Takarékpénztár

ad jelzálogkölcsonőket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre, és pedig a következő feltételek mellett:

- A $4\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: kölcsön legkisebb összege 30 000 K. — A törlesztés 100 fél-évi részletben történik; a fél-évi részlet minden 1000 K után — — — — — 26 K 11 f.
- B 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre: a kölcsön legkisebb összege 20 000 K. — A törlesztés 100 fél-évi részletben történik; a fél-évi részlet minden 1000 K után — — — — — 27 K 16 f.
- C $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10 000 K.
a) 41 évi törlesztésnél (82 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 29 K 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 31 K 08 f.
- D $5\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
a) 40 évi törlesztésnél (80 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 31 K 84 f.
b) 25 évi törlesztésnél (50 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 37 K 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 65 K 05 f.
- E 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
a) 32 évi törlesztésnél (64 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 34 K 98 f.
b) 23 évi törlesztésnél (46 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 39 K 81 f.
c) 18 évi törlesztésnél (36 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 45 K 05 f.
d) 15 évi törlesztésnél (30 fél-évi részlet) a fél-évi részlet minden 1000 K után — 50 K 09 f.
- Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki. — Kölcsönkérvényeket átvesznek Kolozsvárt dr. Dobál Ferenc ügyvéd és Kauntz József ur (Ferenc József-ut 17. sz.)

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól- napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámítol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközli.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye. Az összes bank és takarékpénztári üzletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája Kolozsvár, Jókai-utca 15.
Telefon-sz. 379.

Elvállal és készít mindennemű nyomdai munkákat a legizlésebb kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és szolid árban teljesítettek.

A Z

≡ **„Erdélyi Általános** ≡

Takarék és Hitelszövetkezet ≡

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2%-ot kitevő betétkamatadót
is sajátjából fedezi.

Alapítva 1845. évben.

cs. és kir.
udvari
szállító.

Neumann M.

férfi- és fiu-ruhák áruháza

Mátyás király-
tér 14. szám. **Kolozsvár** Mátyás király-
tér 14. szám.

Az áruháznak osztályai:

I. Ruhák méret után	VI. Kész sport ruhák, (turista, vadász, lo- vagló, tennis, kerék- pár stb.)
II. Kész férfi-ruhák	VII. Kész turista gal- lérok
III. Kész fiu-ruhák	VIII. Liberia ruhák.
IV. Kész leány-ruhák	
V. Kész felöltők	

Csakis jó minőségű kelmékből, nagy választékban
olcsó, határozott árak.

≡ Plokraktárak Magyarország minden nagyobb városában. ≡

Telefon-szám 431.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. **KOLOZSVÁRT.** Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán víz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműket gyorsan a leg-
szebb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhane-
műeket, seiyem és szövet kelméket, kézímunkát, dísz-
darabokat stb. jutányos áráért.

**Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként
mosva és vasalva.**

A ruhaneműk kívánatra díjmentesen elhozhatnak és
viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.
A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.
(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet
létesített, hol ruhaárvételeket eszközölnék.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan mun-
káról és mindenben méltányos árákról, szíves figyel-
mébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos
megbízást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgmonként.

Első kézből, a gyárban vásárol! Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató
és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchid-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elis-
mert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és
vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

≡ Legnagyobb raktár és gyár. ≡

Hegedűk 3-, 4-, 5-,
6- forintos fel-
ebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda
mely által bármely hegedű vagy
gordonka sokkal jobb, erősebb és
lágyabb hangot nyer (biztos sí-
ker); hegedűbe javítással 4- ir.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok-
kal, 2-50, 3-, 4-, 5- forintos feljebb.
Különleges acélhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

Zenekarok teljes
szerelése előnyös tel-
tetelek mellett, jutányos
árban, elismert jó mi-
nőség, a hadsereg és a
legtöbb katonai zene-
karoknak szállítója
vagyok.

Javítások az ősz-
szes
hangszerken, külön-
es szakszerű pontos-
ággal, jutányos árban
eszközöltenek.

Kezesség minden
egy hangszere.

TÁROGATÓ
rőzsafából, ujezűst billen-
tyűvel és iskolával, 30-
frutól teljebb.

Harmoniumok, világ-
legjobb gyártmány, 65-
frutól feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Arjegyék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérn. küldetik.